

Bell Nesne ?li?kileri ve Gerçe?i De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bell Nesne ?li?kileri ve Gerçe?i De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17507>

Özet

Bell Nesne İlişkileri ve Gerçeği Değerlendirme Ölçeği (BORRTI), bireylerin nesne ilişkileri ve gerçeği değerlendirme kapasitelerindeki ilev bozuklukların ölçmek amacıyla geliştirilmiş kapsamlı bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle borderline, izotipal ve narsistik gibi ciddi **kişilik bozuklukları**nın değerlendirilmesinde kritik bir rol oynamaktadır. Ölçeğin Türkçe'ye **uyarlama** çalışması, klinik popülasyonda nesne ilişkileri ve gerçeği değerlendirme becerilerinin psikopatoloji ile ilişkisini güvenilir ve geçerli bir şekilde incelemek için gerçekleştirilmiştir. BORRTI, psikodinamik teorinin temelini oluşturan bu iki merkezi **yapıyı** ölçerek, tedavi planlamasına ve tanısal süreçlendirmeye önemli katkılar sunar.

Anahtar Kelimeler

Bell Nesne İlişkileri ve Gerçeği Değerlendirme Ölçeği, BORRTI, **Nesne İlişkileri**, **Gerçeği Değerlendirme**, Kişilik Bozuklukları, Psikopatoloji, Uyarlama, Klinik Değerlendirme.

Yazarlar

Sait Uluç, Zeynep Tüzün, Matthew Haselden, S. Pınar Erba.

Amaç

Bell Nesne İlişkileri ve Gerçeği Değerlendirme Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin içselleştirilmiş nesne temsillerinin kalitesini ve **ego ilevlerinin** temel bir bileşeni olan gerçeği değerlendirme yeteneğindeki olası bozulmaları saptamaktır. Ölçek, bu psikodinamik yapıları nicel olarak ölçerek, özellikle ağır psikiyatrik bozukluklar ve kişilik patolojileri bağlamında klinik şiddeti ve ilevsellik düzeyini belirlemeyi hedefler. Türkçe uyarlama çalışması ise, ölçeğin Türkiye'deki klinik ve araştırma ortamlarında kullanılabilirliğini sağlamayı amaçlamıştır.

Yapı

BORRTI, büyük ölçüde psikanalitik kuramlar (özellikle Otto Kernberg) tarafından tanımlanan iki temel psikolojik yapıyı ölçer: Nesne İlişkileri ve Gerçeği Değerlendirme.

Nesne İlişkileri: Bu alt boyut, bireyin kendisi ve diğerleri hakkında sahip olduğu içsel temsillerin karmaşıklığı, istikrarı ve duygusal tonunu değerlendirir. Sağlıklı nesne ilişkileri, bütünlüğü ve istikrarlı benlik ve diğerleri temsillerini içerirken; patolojik nesne ilişkileri, bölünme, duygusal yoksunluk ve tutarsızlık ile karakterizedir. Ölçek, bu alandaki olgunlaşma savunma mekanizmaları da dolaylı olarak değerlendirir.

Gerçeği Değerlendirme: Bu alt boyut, bireyin içsel deneyimleri (düşünceler, duygular) ile dışsal

gerçeklik arasındaki ayrımı koruma yeteneğini ölçer. Zayıf **Gerçeği Değerlendirme**, hezeyan, halüsinasyon veya tuhaf düşünce süreçleri gibi psikotik belirtilere eğilimi gösterir. Bu yapı, kişinin sosyal normları, beklentilerini ve kendi davranışlarının sonuçlarını doğru bir şekilde yorumlama kapasitesini yansıtır.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlaması sırasında gerçekleştirilen geçerlik (validity) çalışmaları, BORRTI'nin ölçmeyi amaçladığı yapıyı başarıyla bir şekilde ölçtüğünü göstermiştir. Özellikle **ölçüt geçerliği** (Criterion Validity) analizleri, ölçeğin alt boyutlarının, yaygın olarak kullanılan diğer psikopatoloji değerlendirme araçlarıyla beklenen yönde korelasyonlar sergilediğini ortaya koymuştur.

Korelasyonel Kanıtlar: BORRTI'nin alt boyutları, semptomların genel şiddetini ölçen **SCL-90-R** (Symptom Checklist-90-Revised) ve YYE-II'nin (Yetiştirimi ve Yaşamın Yönetimi Envanteri-II) alt boyutları ile pozitif yönde anlamlı korelasyonlar göstermiştir. Bu bulgu, ölçeğin psikopatolojik yük ve işlev bozukluğu ile ilişkili olduğunu desteklemektedir.

Klinik Ayırt Edicilik: Bu korelasyonlar, BORRTI'nin nesne ilişkilerindeki ve gerçeği değerlendirmedeki bozulmaların genel psikiyatrik semptomatoloji ile örtüştüğünü ve klinik durumları ayırt etme yeteneğine sahip olduğunu doğrulamaktadır.

Güvenirlik

Güvenirlik (Reliability) analizleri, ölçeğin iç tutarlılığını kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermiştir. İç tutarlılık, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne kadar tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösteren **Cronbach alfa** katsayısı ile değerlendirilmiştir.

Nesne İlişkileri Alt Boyutları: **Cronbach alfa** değerleri .70 ile .80 arasında değişmektedir. Bu değerler, Nesne İlişkileri alt boyutlarının yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu ve klinik araştırmalarda güvenle kullanılabileceğini işaret etmektedir.

Gerçeği Değerlendirme Alt Boyutları: Gerçeği Değerlendirme alt boyutlarının Cronbach alfa değerleri ise .54 ile .77 arasında değişmektedir. Bu aralık, bazı alt boyutların iç tutarlılığını Nesne İlişkileri alt boyutlarına göre daha düşük olduğunu, ancak genel olarak klinik değerlendirme için kabul edilebilir sınırlar içinde kaldığını göstermektedir.

Faktör Analizi

BORRTI'nin orijinal yapıları, temel olarak nesne ilişkileri ve gerçeği değerlendirme olmak üzere iki ana alanı ölçer. Türkçe uyarlama çalışmaları, ölçeğin faktör yapısının orijinal ölçekle tutarlı olup olmadığını incelenmiştir. Uyarlama çalışmaları, BORRTI'nin klinik ve non-klinik örneklem

üzerinde kullan?lan çok boyutlu bir yap?y? korudu?unu göstermi?tir. Bu yap?, dört temel alt ölçekten olu?maktadır:

Duygusal ?li?ki Kapasitesi ve Yeterlili?i (Emotional Relationship Capacity and Competence)

Sosyal Kavray?? (Social Comprehension)

Dürtü Kontrolü ve Ego S?n?rlar? (Impulse Control and Ego Boundaries)

Gerçe?i De?erlendirme (Reality Testing)

Bu faktör yap?s?, ölçe?in psikodinamik teörinin temel varsay?mlar?na uygun olarak, hem ki?ileraras? i?levsellikteki hem de bili?sel/alg?sal bozulmalardaki farklıla?malar? yakalayabildi?ini do?ulamaktadır.

Enstrüman Bilgileri

Test Tipi: Uyarlama (Adaptation)

Format: Öz Bildirim Envanteri (Self-Report Inventory)

Mevcut Diller: ?ngilizce (Orijinal), Türkçe (Uyarlama)

Popülasyon Grubu: Klinik ve Non-Klinik Yeti?kinler

Ya? Grubu: Yeti?kinler (18 ya? ve üstü)

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki çe?itli klinik ve üniversite örneklemi üzerinde gerçekleştirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Kat?l?mc?lar?n maddelere kendi alg?lar? do?rultusunda yan?t vermesi esas?na dayan?r. Derecelendirme format? orijinal ölçe?e ba?lıdır.

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

?zinler ve Ücret: Ticari kullan?m ve ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar (Sait Uluç) veya orijinal ölçe?in telif hakk? sahipleri ile ileti?ime geçilmelidir.

Uyarlama Çal??mas? Y?li?: 2015

Sorumlu Yazar: Sait Uluç

Kaynak Makale Linki: Çal??manın tam metnine bu link üzerinden eri?ilebilir: journalagent.com

PDF İndirme: Ölçeğin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [bell-nesne-iliskileri-ve-gercegi-degerlendirme-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Uluç, S., Tüzün, Z., Haselden, M., & Erbağ, S. P. (2015). Bell nesne ilişkileri ve gerçeği değerlendirme ölçeğinin (borrt) Türkçe 'ye uyarlama çalışması. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 18(4), 112-123.

Bell Nesne İlişkileri ve Gerçeği Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. (Orijinal kaynaktan ölçek maddeleri sağlanmamıştır. Maddeler, yalnızca referans makale içinde bulunmaktadır.)

BORRTI, genellikle 90'dan fazla maddeden oluşmakta ve yanlıklar Likert tipi bir derecelendirme ile alınmaktadır. Türkçe uyarlama çalışması maddeleri, ilgili makalenin eklerinde veya yazarından talep edilebilir.